

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.010/2017/9.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Pataki Árpád előadó bíró
Dr. Mészáros Mátyás bíró

A felperes:

I. rendű
II. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Katona István ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Ésik Sándor ügyvéd

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.058/2016/3-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 65.P.21.587/2014/29.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy tizenöt napon belül fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 25.000 (azaz huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A II. rendű felperes az I. rendű felperes ügyvezetése mellett ellátja a ... szám alatti ház ... számú társasház közös képviselőjét, az alperes pedig a társasház egyik albetétjének

tulajdonosa. Az alperes a társasház működésével kapcsolatban több ízben kritikát, kifogásokat fogalmazott meg, véleménye szerint a felperesi közös képviselet nem megfelelően végzi a munkáját. Az alperes ezen véleményét arra alapozta, hogy a közös költség egyenlegében elírások, javítások történtek, szerinte kétszer számlázott hulladékszállítási díjat szedett be a közös képviselet, szerződés aláírásának időpontjától eltérő dátumozása, adószám nélküli számlázás történt a megbízott gondnok díjánál, egy tulajdonostárs bérleti díj hátralékát nem megfelelően tüntették fel, illetve ellentmondó iratok keletkeztek tartozásáról. Álláspontja szerint az egyik évben a lakók többségének akarata nélkül, idő előtt beindított fűtés miatt többletköltsége keletkezett a háznak, a szellőzőrendszer lecserélése során a jó állapotú motorok ellenértékét a társasház nem szedte be, az egyik bérleménynél elszámolt felújítási költség nem volt megfelelően igazolt, a közös képviselet továbbá számítási hibát is vétett, emiatt a közösség tagjainak többsége az alperes szerint kárt szenvedett.

[2] A felperesek a korábbi számvizsgáló bizottsággal elmérgesedett viszonyuk miatt 2013. február 10-én a tulajdonosokat egy körlevélben arról tájékoztatták, hogy a számvizsgáló bizottság túllépte az általuk tolerálható szintet. Közölték, hogy a bizottság hazug állításokkal akarja a lakókat félrevezetni, a közös képviselet tevékenységről félretájékoztatja őket, féltve tiszteletdíját, melyért embereket ugrasztanak össze és „alpári” stílusban próbálnak „kis királyoskodni”. Kérték ezért, hogy a lakók a közgyűlésen jelenjenek meg, ahol a számvizsgáló bizottság és a közös képviselet, valamint a tulajdonosok is elmondhatják a véleményüket. Utaltak arra, hogy a tulajdonosok kezdeményezték a számvizsgáló bizottság leváltását. Tájékoztatást adtak arról, hogy tételesen cáfolni fogják a számvizsgáló bizottság minden „hazug állítását” és be fogják bizonyítani, hogy a számvizsgáló bizottság nem ért a pénzügyekhez „szakmai félműveltsége” mennyire kártékony. Az irat szerint bemutatják azon tényeket mely alapján milyen perekbe kényszerítette a házat „az észt osztó társaság”. Kifejezték azon álláspontjukat is, hogy számvizsgáló bizottság négy oldalas irománya „elejétől végéig hazugság”. A közgyűlésen ezt követően új számvizsgálókat választottak és bizalmat szavaztak a felpereseknek a közös képviseleti tevékenység folytatására.

[3] Az alperes 2014. március 4-én szintén körlevelet küldött a társasházközösség lakóinak tulajdonostársként, korábbi fűtési megbízottként. A körlevélben a felperesek a házreferens, az új számvizsgáló bizottság részéről a lakóknak küldött kör-e-mailekkel szemben kívánta tájékoztatni a lakókat. Az alperes a bevezető után levelében vastag betűkkel kiemelt részben a korábbi e-mailek szerzőit - beleértve a felpereseket és az új számvizsgáló bizottságot - „hazug, tanult szakmájához, megbízatásához nem értő, okirat-hamisító, hamis, nem valós számlákat produkáló, a társasház vagyonát elherdáló, a társasház tulajdonosa sok nagyobb részének,

több esetben tudatosan kárt okozó, a társasház tulajdonosait anyagilag is becsapó társaságnak" nevezte. Levelében kiemelte, hogy a házreferenseként azt a tulajdonostársat bízta meg a II. rendű felperes, aki annak a számvizsgáló bizottságnak a tagja volt, amelyet a közös képviselet több tulajdonosi tájékoztatójában hazugnak, kártékonynak minősített. Az alperes szerint a volt számvizsgálók nem a tulajdonosok érdekeit képviselik, hanem a II. rendű felperes hazug állításait fedezik. A közös képviselet legújabb elítélendő viselkedéseként tárta a lakók elé a takarítói állás betöltésére kiírt pályázatot, annak elbírálását, a takarítói munka külsősre bízását, kifogásolva, hogy miért nem kérdezték meg ezzel kapcsolatban a lakókat.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] Az I., II. rendű felperesek annak megállapítását kérték, hogy az alperes a jóhírnevüket, illetve az I. rendű felperes esetében becsületüket is megsértette azzal, hogy a 2014. március 4-i levélben őket hazug, tanult szakmájához, megbízatásához nem értő, okirat hamisító, hamis, nem valós számlákat produkáló, a társasház vagyonát elherdáló, e társasház tulajdonosok nagyobb részének, több esetben tudatosan kárt okozó, a társasház tulajdonosait anyagilag is becsapó társaságnak nevezte. A megállapításon túli jogkövetkezmények körében kérték az alperes eltiltását a további jogsértéstől, kérték őt megfelelő elégtétel adására kötelezni abban a nyilvánossági körben, ahová a kifogásolt körlevél eljutott, valamint egyetemlegesen kérték őt 350.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére kötelezni. Keresetlevelükben előadták, hogy az alperes állításai, minősítései alapjául szolgáló tények, esetek mindegyikét a közgyűléseken többszörösen megvitatták és ezen ügyekről közgyűlési határozatok képviseleti intézkedéseiket jóváhagyó tartalommal születtek meg.
- [5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a közös képviselő közszereplőnek minősül, így a feladata ellátásával kapcsolatosan a kirívóan negatív véleményeket is tűrni köteles. Az alperes szerint ő arról nyilvánított véleményt a körlevelében, hogy a társasház közös képviselete nem megfelelően látta el a feladatát és felsorolta azt, hogy az egyes minősítéseknek milyen, mulasztások szolgáltatták az alapját.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének nagyobb részt helyt adott. Megállapította, hogy az alperes megsértette az I., II. rendű felperesek jóhírnevét és az I. rendű felperes becsületét a 2014. március 4-én kelt körlevelében, amikor a felperesekről valótlanul állította, hogy okirat hamisító, hamis, nem valós számlákat produkáló, a társasház vagyonát elherdáló, a tulajdonosok nagyobb részének több esetben tudatosan kárt okozó, őket anyagilag is

becsapó személyek, illetve a II. r. felperest hazugnak nevezte. Az elsőfokú bíróság az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, valamint kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő nyolc napon belül kérjen a megállapított jogsértésekért elnézést a felperesektől magánlevélben és a lakókat tájékoztassa az ítélet jogsértést megállapító rendelkezéséről és kötelezte, hogy fejezze ki mindezekért elnézését. Kötelezte továbbá az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 200.000 forint nem vagyoni kártérítést, valamint 65.000 forint + Áfa perköltséget. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 28.000 forint eljárási illetéket, a további 8.000 forint eljárási illeték megfizetésére pedig egyetemlegesen a felpereseket kötelezte.

[7] Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperesi körlevél vitatott kitételei körében a felpereseket fokozottabb tűrési kötelezettség terheli, a bírói gyakorlat szerint ugyanis a közös képviselői tevékenységet szűk társadalmi közegben, így az adott társasház körében ellátott közéleti tevékenységként, közszereplői tevékenységként értékeli. Kifejtett álláspontja szerint ebben a körben az adott tevékenységet érintő kritikák a szakmai bírálat tekintetében szélesebb tűrőképesség terheli az érintetteket. Utalt a 36/1994. AB számú határozatra azzal, hogy a véleménynyilvánítás bármilyen tartalmú értékitélet szabad megfogalmazását foglalja magában, de az alkotmányos védelem oltalma nem vonatkozik a tények meghamisítására. Az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a kifogásolt szövegrészben megfogalmazott minősítések túllépik-e a véleménynyilvánítás határait, illetve, hogy az alperes valós tényekből indult-e ki kritikájának megfogalmazásakor. Álláspontja szerint az alperest megilleti a vélemény szabadság abban, hogy visszasságokra hívja fel a lakótársak figyelmét, ha azonban a felhívott esetek olyanok, amelyek körében megfogalmazott állításai alappal megcáfолásra kerültek, de az alperes még továbbra is ezen állítások valóságtartalmát állítva alkot véleményt és formálja a felperesek tevékenysége kedvezőtlen megítélése céljából a szűk lakókörnyezeti közvéleményt, akkor jogsértést követ el.

[8] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az alperesi problémafelvetéseket a társasház több ízben, több közgyűlésen megvitatta, az alperest azonban nem sikerült meggyőzniük a közös képviselőnek. Az elsőfokú bíróság az ítéletében ismertette azokat az ügyeket, amelyek talaján az alperes a véleményét kialakította. Ezek alapján külön-külön és összességében is arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem formálhatta meg alappal azt a véleményt, hogy a felperesi közös képviselet, a tulajdonosokat anyagilag becsapó, és a társasház vagyonát elherdáló tevékenységet folytat. Nem volt alapja annak állításának, hogy okiratot hamisítottak, vagy nem valós számlákat produkáltak és ezzel tudatosan kárt okoztak volna. Az elsőfokú ítélet megállapította ugyanakkor azt, hogy annak kifejtése, hogy a felperesek

szakmájához, megbízatásához ért vagy sem az eljárásban feltárt apró hiányosságokra tekintettel (szerződési időpont feltüntetése, a szoftverhibából fakadó késedelmi kamat számlázás, szellőzőberendezés elszállítása lehetőségének fel nem tüntetése) olyan körülményeknek tekintette, amelyek elkerülhetőek lettek volna és ezek kapcsán az alperes a kritikai véleményét alappal megformálhatta.

- [9] Az objektív jogkövetkezmények alkalmazása mellett az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét 200.000 forintban állapította meg. Ebben a körben értékelte azt, hogy a felperesekben a lakók bizalma nem ingott meg a II. rendű felperes továbbra is több ház közös képviselőjét látta el, az I. rendű felperes továbbra is annak cégvezetője maradt. Bár az alperes a felperesek jóhírneve és a magánszemély cégvezető becsületének csorbítása érdekében járt el jogsértően a lakók felé, de a cselekvése a felpereseket károsító eredményre nem vezetett, a felperesek kompenzálásra azért jogosultak, mert magyarázkodásra kényszerültek. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy korábban az, hogy a felperesek nem tudják meggyőzni az alperest egy társasház gazdálkodásával, mindennapi ügyeivel kapcsolatban, nem jogosítja fel az alperest arra, hogy becsületsértő és valótlan alapokon nyugvó véleményt formáljon, kijelentéseket tegyen a felperesekről, amit a körlevelében tett. Lehet arról véleményt formálni, hogy a felperesek a szakmához értenek vagy sem, ugyanakkor bűncselekmény elkövetésével gyanúsítani, károkozást állítani olyan alaptalan véleménynyilvánítás, amely objektív, illetve szubjektív szankciókat von maga után.
- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét (kereset részbeni elutasítása) nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta és a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 45.000 forint + Áfa első- és másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 84.000 forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.
- [11] A jogerős ítélet nem találta alaposnak a fellebbező alperesnek az I. rendű felperes keresetösszege jog hiányára vonatkozó előadását. Az I. rendű felperes rendszeresen eljáró társasház ügyeit képviselője kapcsán, így a közös képviselőre vonatkozó kijelentések rá is vonatkoznak. A jogerős ítélet fontos körülménynek ítélte meg, hogy a kifogásolt körlevél önmagában vizsgálható, hanem egy folyamat részeként, vagyis figyelembe kell venni azt, hogy az alperes körlevelét megelőzően a felperesek maguk is körlevelet intéztek a társasház lakóihoz meglehetősen „egyedi” stílusban, igen erőteljes jelzőkkel illeték a korábbi számvizsgáló bizottság tagjait (iromány, hazugság, kiskirályok, dolgukat nem végzők, kártékonyság,) megelőző körlevelükben a felperesek a velük ellentétes nézeteket valló személyekről nyilatkoznak, hogy a téves állításokat hazugságnak minősítik, hozzá nem értőnek, kártékonynak,

tudatos tévedést elkövetőknek nevezi. A másodfokú bíróság szerint ez az indulati elem tükröződik vissza az alperes körlevelében.

- [12] A jogerős ítélet indokolása szerint az alperes körlevele az ily módon kialakult elmérgesedettnek mondható vita-folyamatba illeszthető, az általa minősített közös képviselőt munkáját kritizálta. Az alperesi körlevél lényegeként a jogerős ítélet azt emelte ki, hogy a felperesi körlevelekben történő tájékoztatásokkal szemben tájékoztassa a lakókat az általa okirat-hamisítónak, hazugnak, nem valós számlákat produkálónak, szándékos károkozónak, tulajdonosokat becsapónak véleményezett, közte a közös képviselőt újabb ügyeiről. Az alperes által a körlevélben kifogásolt újabb jelenségek közé a házreferens személye és a korábbiakkal ellentétes, alperes szerint közös képviselőt védő magatartása, véleménye, valamint a külsős takarító kiválasztásának menete volt sorolható. A jogerős ítélet szerint a kifogásolt kitételek ebből a szempontból túlnyomórészt az alperesnek a korábbi társasházi ügyek alapján a társasházi képviselőtről, az új számvizsgáló bizottságról alkotott véleményét jelentik és a társasházi tulajdonostársak, címzettek is ekként értelmezik. A jogerős ítélet szerint az okirathamisításra, hamis számlák produkálására utaló kitételek állnak legközelebb a tényállításhoz, de a körlevél egészéből kitűnik, hogy ezek a közlések is korábbi eseményekre vonatkozó értékelések.
- [13] A jogerős ítélet kifejtette, hogy az ilyen kritikai vélemények, minősítések – érdemi helyt állásuktól függetlenül – a véleménynyilvánítás szabadságának oltalma alatt állnak mindaddig, amíg megfogalmazásukban nem indokolatlanul bántóak, illetve a logika alapvető szabályaival nincsenek nyilvánvalóan ellentétben, illetve valós tények alapján logikailag levonható következtetések, nem pedig légből kapott bizonyítékok nélküli állítások. Kifejtette azt is, hogy értékítéletnek, következtetésnek a közlés esetén is szükséges, hogy azt elegendő ténybeli alap támassza alá.
- [14] A jogerős ítélet szerint ezért helytálló volt az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy vizsgálni kellett vannak-e ténybeli alapjai a körlevélnek, melyek alapján a kifogásolt kijelentések – helyességüktől, helytelenségüktől függetlenül – logikailag megfogalmazhatók. Helytelennek minősítette ugyanakkor azt, hogy az elsőfokú bíróság a vizsgálaton túlmenve azt is értékelte, hogy az alperes által figyelembe vett ügyekre megfelelő magyarázatot adott-e a felperesi oldal. A jogerős ítélet kiemelte, hogy a személyiségi jogi perben – ellentétben egy társasházi határozat elleni perrel – a véleménynyilvánítás jogszerűsége és nem alapossága vizsgálható. A jelen eljárásban tehát nem eldöntendő kérdés az, hogy elfogadhatóak-e az eltérő összegek kapcsán a felperesi magyarázatok az esetleges hibára vonatkozóan. vagy bizonyítottak-e az alperesi nyilatkozatok a szellőzőmotorok értéke, értékesíthetősége kapcsán. Nem értett egyet a jogerős ítélet azzal sem, hogy ha a közgyűlés már döntött egy ügyben, ne lenne lehetőség a továbbiakban arra, hogy a tulajdonostárs jogsértés nélkül ragaszkodjon a többség által

már leszavazott vagy helytelen véleményéhez. Nincs tehát akadálya annak, hogy a leszavazott véleményét a társasházi közügyekkel összefüggésben valaki ismételten kifejezhesse, ha ezzel nem tüntet fel valós tényt hamis színben.

- [15] Abban egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélettel, hogy a felpereseknek a társasház közügyeivel kapcsolatban nagyobb tűrési kötelezettsége áll fenn, a felfokozott, túlzó véleménynyilvánításokat is el kell viselnie. Ennek akkor van jelentősége, ha a kritika mögött valós tények is állnak, a túlzó kifejezéseket helytelen, jogilag téves véleményeket is köteles megválaszolni a laikus tulajdonostársak felé, éppen a közös képviselet oldalán fennálló professzionális tudásból eredően.
- [16] Ezt követően a jogerős ítélet sorba vette az alperes által említett „ügyeket”, a szerződés aláírásával kapcsolatos aggályok vonatkozásában kifejtette, hogy a logika szabályaival nem ellentétes az a következtetés, hogy az okirat nem a valóságnak, mert a tényleges aláírás a perbeli ún. Carlitos-szerződésnél nem vitásan a hatálybalépés előtt történt, ez kárt nem okozott. A más dátummal aláírt szerződés teljes bizonyító ereje is megdől, ugyanakkor a szerződéskötés időpontjára nézve, aminek egy a szerződésből származó későbbi, esetleges jogvita keletkezésekor akár jelentősége lehet. Ehhez képest a közös képviselőnek el kell viselniük a jogban járatlan tulajdonostárs részéről a körlevélben szereplő azon túlzó és jogilag helytelen véleményt, hogy az időpont tekintetében ne valós tartalmú szerződést aláíró közös képviselet szerinte okirat-hamisító. Adott körülmények között a kifejezés nem öncélú gyalázkodás és nem tekinthető indokolatlanul bántónak. Ehhez hasonlóan tényszerűnek minősítette, hogy a felperes által a ... üzemviteli megállapodás megbízottjaként az alperes neve, címe, telefonszáma került feltüntetésre, ugyanakkor megbízottkénti aláírásnál nem az alperes aláírása szerepel a II. rendű felperes bélyegzője mellett. A jogerős ítélet szerint ilyen körülmények alapján a jogosulatlan aláírásra tekintettel, a büntetőjogi minősítés helytelenségétől függetlenül szintén jogsértés nélkül volt megfogalmazható laikus által az okirat hamisításra vonatkozó vélemény.
- [17] A gondnoki díj kapcsán befogadott számlák kapcsán a jogerős ítélet kifejtette, hogy attól függetlenül, hogy a számlák mögött valós teljesítés állt, vagyis a gondnok a munkát elvégezte, így kárt nem okozott, az adószám nélküli számla - a vélemény helyességétől vagy helytelenségétől függetlenül - véleményezhető volt, adójogilag fiktív, nem valós tartalmú számlának. Ehhez képest a nem valós, hamis számlára vonatkozó véleményt a felpereseknek szintén el kellett viselniük a laikus tulajdonostárs részéről a társasházi lakóközösségi közügy jellegre figyelemmel. A jogerős ítélet kiemelte azt is, hogy egy társasház életében a közös képviselet működésével összefüggésben a vitázó felek részéről valótlannak véleményezett állítások kapcsán rendszerint elhangzik a „hazug állítás”, vagy a „hazudik” minősítés. Ezen kifejezések használata a

vita elmérgesedett jellegét tükrözheti, a felperesek ezt szintén eltérni kötelesek. Ugyanezt vonatkoztatta a jogerős ítélet „a tulajdonosok becsapása” valamint a „tulajdonosok nagyobb részének kárt okozás” kifejezések használatát illetően is. A jogerős ítélet szerint nem annak van jelentősége, hogy ténylegesen okoztak-e kárt, elherdálták-e a vagyont, becsapták-e a tulajdonosokat, hanem annak, hogy vannak-e olyan körülmények, tények, bizonyítékok, amelyek alapján annak helyességétől, vagy helytelenségétől függetlenül kifejthető logikusan ilyen vélemény és az állítás nem légből kapott. A jogerős ítélet álláspontja szerint az alperes kifejthette felfokozott és túlzó véleményét a közös képviseletre vonatkozóan oly módon, hogy az a vagyont elherdálja, kárt okoz, becsapja a tulajdonostársakat, valótlan állításokat tesz és hazug. Ezeket a véleményeket a jogerős ítélet szerint a felpereseknek el kell viselniük különös tekintettel a felperesek korábbi körlevelével jellemzett vitára, amelynek környezetéből az alperesi körlevél sem emelkedik ki. A jogerős ítélet indokolása szerint általánosságban megfigyelhető, hogy a társasházi közügyek megvitatása során a laikus tulajdonosok egymással és a professzionális közös képviselettel a befizetések megfelelő felhasználásának ellenőrzésével és lakókörnyezetük kialakításával összefüggően gyakran konfliktusba kerülnek. Ilyen konfliktusok során a tulajdonosokat megilleti a tájékozódás igénye, illetve a kialakuló vita magában hordozza a tévedések, helytelen következtetések lehetőségét, az indulatos érzellemmel teli vitát, túlzó felfokozott akár bűncselekményi minősítéseket is tartalmazó jogilag téves véleménynyilvánításokat.

- [18] A jogerős ítélet álláspontja szerint a körlevél témájára, tartalmára és a laikus jogi ismereteire figyelemmel nem állapítható meg az, hogy az alperes a felperesekkel kapcsolatos negatív jogilag téves véleményét tükröző minősítéseket, visszaélésszerűen, gyalázkodó szándékkal, indokolatlanul bántó módon használta volna. Mindezen álláspontra figyelemmel a jogerős ítélet a felperesek keresetét elutasította jogalap hiányában.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [19] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Megsértett jogszabályként a régi Ptk. 76. §-át, és 78. § (2) bekezdését jelölte meg. Kérelmükben a felperesek előadták, hogy az elsőfokú bíróság döntése volt az érdemben helytálló, alapos és részletes bizonyítási eljárást követően. A társasház vitás ügyeiben egy közgyűlésen minden kérdés felvethető, ott a közös képviselő helyben válaszolhat és maga a közösség dönthet arról, hogy a választ kielégítőnek találja-e, vagy sem. A jelen esetben a közgyűlés döntött és a felperesek álláspontját foglalta el. A jogerős ítéletre reagálásul közölték, hogy a közgyűlésen elhangzottak nem

teszik meg nem történté az alperes körlevelében foglalt jogsértéseket, a rágalmazást, a gyalázkodást a közös képviselőnek sem kell eltúrníe. Kiemelték, hogy az eljárás folyamán érdemben cáfolták az alperes állításait, példa volt erre a szellőzőmotorok értékesítése, amelyre valójában nem volt lehetőség, azok nem is voltak a társasház tulajdonában. Külön kiemelték azt, hogy az alperesi kritika nem sértheti az emberi méltóságot.

- [20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira hivatkozással. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság volt az, amely a perbeli jogi kérdéseket helytállóan ítélte meg.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján, miután a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak.
- [22] A perbeli alperes által írt körlevél keletkezésének időpontjára figyelemmel az ügyben az 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A 75. § szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 76. § értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen ... a becsület és az emberi méltóság megsértése. A 78. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jog védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki másról, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság által eredetileg a sajtó-helyreigazítási eljárásra kidolgozott kollégiumi állásfoglalásokban rögzített vizsgálati szempontokat. A PK 12. számú állásfoglalásnak megfelelően a kifogásolt közleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vita önmagában ugyancsak nem lehet jogsértés megállapításának alapja.
- [23] A konkrét ügyben az eljáró bíróságok eltérő módon foglaltak állást és hoztak döntést. Az elsőfokú bíróság szerint érdemben kellett azt vizsgálni, hogy volt-e az alperes körlevelében foglaltaknak érdemi valóságalapja és erre nézve részletes bizonyítást folytatott le, amelynek eredményeként megállapította, hogy az esetleges kisebb hiányosságok ténylegesen a társasház számára kárt, hátrányt nem okoztak és az alperes valótlan tényállításokat fogalmazott meg. A

jogerős ítélet álláspontja ezzel szemben az volt, hogy nem szükséges az alapul szolgáló tények ilyen részletességű vizsgálata, csak azt kell megítélnie az eljáró bíróságnak, hogy volt-e egyáltalán valamilyen alapja az alperes által kifejtett véleménynek. A felülvizsgálati eljárásban a kialakult bírói gyakorlat szerint általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha bizonyítékok értékelése kirívóan okszerűtlen, vagy nyilvánvalóan ellentétes a logika alapvető szabályaival. A jelen esetben ilyen körülményt a Kúria nem észlelt.

[24] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog tartalmával, terjedelmével, jogi védelmével és korlátaival több esetben foglalkozott az Alkotmánybíróság. A 36/1994. (VI.24.) AB határozat indokolása értelmében a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Az Alkotmány (Alaptörvény) a szabad kommunikációt biztosítja és nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga. Ehhez képest a folyamatban helye van minden véleménynek, jónak és rossznak, kellemesnek és sértőnek egyaránt. Amennyiben tehát a bíróság egy-egy kitételt véleményként értékel, nem vizsgálhatja annak érték- és valóságtartalmát, mert az nem a feladata.

[25] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha esetleges túlzóak és felfokozottak. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. A véleménynyilvánítási szabadság nem ilyen feltétlen a tényállítások tekintetében. A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. A véleménynyilvánítás szabadsága kiterjed a becsületsértésre alkalmas valóságnak megfelelő tények, információk közlésére, amely szabadságnak az emberi méltóság, a becsület és a jóhírnév védelme, külső korlátja lehet.

[26] A Kúria fontosnak tartja rögzíteni, hogy a bírói gyakorlat egy adott társasház konkrét ügyei tekintetében elismeri a közös képviselő, vagy a közös képviselőt ellátó szervezet fokozott bírálhatóságát, ugyanakkor a közös képviselő jogi értelemben még nem minősül közéleti szereplőnek, így az arra vonatkozó legtagabb bírálhatóság nem áll fenn. Arról kellett tehát a Kúriának a jelen

esetben állást foglalnia, hogy a kifogásolt kitételek valótlan tényállítások voltak, vagy véleménynyilvánításra került-e sor és ha ez utóbbit fogadja el irányadónak, akkor a kifejtett vélemény kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, vagy megalázó volt-e vagy sem.

- [27] A Kúria az összes körülmény mérlegelésével az előzményekre (felperesek körlevele) is figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a jogerős ítélet okszerűen, jogszabálysértés nélkül állapította meg azt, hogy az alperes részéről felfokozott véleménynyilvánítás történt, amely jogi értelemben tévedéseket tartalmazott, többek között a felperesek feltételezett büntetőjogi felelősségének fennállása tekintetében. A Kúria szerint azt is helytállóan ítélte meg a jogerős ítélet, hogy az alperes által kifejtett vélemény igen erőteljes és éles volt ugyan, de nem lépte túl a szabad véleménynyilvánításhoz való jog korábban részletezett kereteit. Ehhez képest megalapozott volt a jogerős ítéletben a kereset elutasítása a jogalap hiányára figyelemmel.
- [28] Fontosnak tartja ugyanakkor rögzíteni azt a Kúria, hogy a jogerős ítélet hatályában fenntartása nem azt jelenti, hogy a Kúria az adott vitában állást foglalt volna, tehát nem arról döntött jelen eljárásában, hogy az adott vitában az alperesnek igaza lett volna, hiszen a jogerős ítélet is megállapította, hogy több tekintetben az alperes jogilag nem helytálló, sőt kifejezetten téves véleményt hangoztatott. A korábbiak szerint amennyiben a bíróság egy-egy kitételt véleményként értékel nem vizsgálhatja, annak érték- és valóságtartalmát.
- [29] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [30] 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 75. § (1) bekezdése, 76. §, 78. § (1) és (2) bekezdése, Pp. 164. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdése, 78. § (1) bekezdése, 275. § (3) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet

Záró rész

- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el. A pervesztes felperest kötelezte a felülvizsgálati eljárási költség megtérítésére. Ugyancsak a pervesztes felperest terhelte a felülvizsgálati eljárási illeték, de erről külön rendelkezést nem kellett hozni, mert az illetéket a felperesek előzetesen lerótták.

Budapest, 2018. április 18.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros Mátyás s.k.

bíró

S.K.

A kiadmány hitelél:

bíróági ügyintéző